

Utbildningsdepartementet

Adressater:
Se bilaga

Uppdrag till Centrala studiestödsnämnden och Kronofogdemyndigheten att se över regleringen av hanteringen av vissa fordringar

Regeringens beslut

Regeringen ger Centrala studiestödsnämnden (CSN) och Kronofogdemyndigheten i uppdrag att se över regleringen av hanteringen av fordringar som grundas på CSN:s beslut och som kommer att handläggas i allmänna mål vid verkställighet enligt utsökningsbalken från och med den 1 september 2025. I uppdraget ingår att ta fram två alternativa förslag på hur länge fordringarna som längst ska kunna vara föremål för verkställighet hos Kronofogdemyndigheten och hur de ska hanteras efter den tidsperioden. Myndigheterna ska analysera för- och nackdelar med båda alternativen och ta ställning till vilket alternativ som bör väljas. Myndigheternas analys och förslag ska utgå från principen om att studielån ska betalas tillbaka samt från att preskriptionstiden för fordringarna inte ska ändras.

I uppdraget ingår att ta fram författningsförslag samt att redovisa konsekvenser för CSN, Kronofogdemyndigheten och berörda låntagare. Uppdraget ska redovisas gemensamt av CSN och Kronofogdemyndigheten till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet med kopia till Finansdepartementet) senast den 15 december 2025. De förslag som lämnas ska kunna genomföras inom myndigheternas befintliga ekonomiska ramar.

Bakgrund

Kronofogdemyndigheten ansvarar för indrivning av fordringar som grundar sig på CSN:s beslut och som inte har betalats i tid. I dag handläggs bl.a. fordringar som grundar sig på CSN:s beslut om återkrav av studiestöd och omställningsstudiestöd i enskilda mål hos Kronofogdemyndigheten. Det

innebär att CSN kan styra över hur länge fordringarna ska vara föremål för indrivning hos Kronofogdemyndigheten.

Fordringar på ordinarie årsbelopp av studielån och omställningsstudielån handläggs dock i allmänna mål vid verkställighet enligt utsökningsbalken. Vad gäller sådana fordringar kan CSN inte styra hur länge de ska vara föremål för indrivning hos Kronofogdemyndigheten. Fordringarna har en preskriptionstid om 25 år men de preskriberas inte så länge de hanteras av Kronofogdemyndigheten (6 kap. 12 § studiestödslagen [1999:1395] och 5 och 7 §§ preskriptionslagen [1981:130]). För att fordringarna inte ska vara föremål för indrivning under alltför lång tid finns i stället en bestämmelse i studiestödslagen som reglerar att om de inte har betalats före utgången av november månad det tredje året efter betalningsåret ska de inte föranleda några vidare indrivningsåtgärder (4 kap. 27 §). De kan alltså bara vara föremål för indrivning hos Kronofogdemyndigheten under en begränsad tid.

Med anledning av ändringar i utsökningsbalken kommer även fordringar som grundas på CSN:s beslut om bl.a. återkrav av studiestöd och omställningsstudiestöd handläggas i allmänna mål, i stället för i enskilda mål, från och med den 1 september 2025. CSN kommer alltså inte längre kunna styra hur länge dessa fordringar är föremål för indrivning hos Kronofogdemyndigheten. Fordringarna kommer inte heller preskriberas när de väl lämnats över till Kronofogdemyndigheten. För dessa fordringar finns inte heller någon bestämmelse som förhindrar indrivningsåtgärder efter en viss tid. Fordringarna kommer därmed ligga kvar hos Kronofogdemyndigheten för indrivning tills de betalats eller avskrivs på grund av att gäldenären uppnått en ålder om 71 år (5 kap. 6 § studiestödslagen och 44 § lagen [2022:856] om omställningsstudiestöd). Det innebär att fordringarna kommer kunna bli föremål för indrivning hos Kronofogdemyndigheten under mycket lång tid. De skiljer sig därmed från majoriteten av de fordringar som handläggs i allmänna mål vilka som huvudregel endast kan vara föremål för indrivning hos Kronofogdemyndigheten under en femårsperiod. Det beror på att dessa fordringar omfattas av bestämmelserna i lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. vilken föreskriver en preskriptionstid på fem år utan möjligheter till preskriptionsavbrott. Den lagen gäller dock inte för bl.a. fordringar som avser studiestöd eller omställningsstudiestöd (1 och 3 §§ lagen om preskription av skattefordringar m.m.).

Skälen för regeringens beslut

CSN:s fordringar som kommer att handläggas i allmänna mål från och med den 1 september 2025, kommer att kunna vara föremål för indrivning hos Kronofogdemyndigheten under en mycket längre tid än andra fordringar som handläggs i allmänna mål, även om någon betalning inte kommer in. Detta kan ifrågasättas bl.a. av effektivitets- och resursskäl. Regeringen anser därför att det finns skäl att se över hanteringen av dessa fordringar.

På regeringens vägnar

Johan Pehrson

Kristina Haskas

Kopia till

(Finansdepartementet/FS3)

Bilaga

Adressater

Centrala studiestödsnämnden
851 82 Sundsvall

Kronofogdemyndigheten
Box 1050
172 21 Sundbyberg